

Hakemuksen jättäminen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamiseksi
450/02.00.01/2026

Aluehallitus 27.01.2026 § 6

Lisätiedot

Hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivonen
kirsi.leivonen@siunsote.fi
Puh. 013 330 8590

Konsernipalvelujen toimialuejohtaja Ismo Rouvinen
ismo.rouvinen@siunsote.fi
Puh. 013 330 4506

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:

Aluehallitus päättää:

1. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan jättämään oheisen liitteen mukaisen hakemuksen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamiseksi.
2. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan nimeämään hyvinvointialueen edustajan tai edustajat valmisteluryhmään.
3. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tekemään hakemukseen teknisiä korjauksia ja täsmennyksiä ennen sen lähettämistä sekä allekirjoittamaan hakemuksen.
4. hyväksyä, että lopulliset kannattavuuslaskelmat perustuvat 31.12.2025 tasearvoihin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuuston 1. varapuheenjohtaja Mirja Karhinen ilmoitti olevansa esteellinen (yhteisöjäävi) tämän asian käsittelyssä. Esteellisyys hyväksyttiin, ja Karhinen poistui käsittelyn ajaksi kokoustilasta.

Selostus

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:ssä säädetään hyvinvointialueiden lainanottovaltuudesta. Valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Lainanottovaltuus on

hyvinvointialueen laskennalliseen lainanhoitokatteeseen perustuvan enimmäismäärän ja tilikauden alun ennakoidun lainamäärän erotus. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuudesta otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä.

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos esitetyt investoinnit ovat välttämättömiä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Valtiovarainministeriön investointioppaan mukaisesti lainanottovaltuuden muuttaminen voi koskea investointeja, joihin ei ole voitu varautua hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa ja joita ei ole mahdollista rahoittaa jo hyväksytyn lainanottovaltuuden puitteissa, muuttamalla hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa tai esimerkiksi hyvinvointialueen omilla varoilla. Välttämätöntä investointitarvetta arvioitaessa hyvinvointialueen tulee selvittää myös, voidaanko tarpeeseen vastata muilla tavoin, kuten hyvinvointialueiden välisellä yhteistyöllä.

Valtiovarainministeriö asettaa päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Valtioneuvosto päätti kesäkuussa 2025, että seitsemän hyvinvointialuetta saa lainanottovaltuutta vuodelle 2026. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue sai lainanottovaltuutta vuodelle 2026 noin 76,3 milj. euroa, josta on suunniteltu käytettävän vuosien 2026–29 investointisuunnitelmassa 76,0 milj. euroa. Muutetun vuoden 2026 lainanottovaltuuden lisätarpeeksi strategisesti merkittävien ja taloudellisesti kannattavien kiinteistöjärjestelyjen mahdollistamiseksi esitetään 38,0 milj. euroa, josta 1,6 milj. eurolla rahoitetaan investointeja vastaavia sopimuksia.

Aluehallitus hyväksyi syyskuussa 2025 toimitilojen hallinnan yleiset periaatteet. Hyväksytyjen periaatteiden mukaan mm. omistamme omalla tontilla sijaitsevat kiinteistöt ja hyvinvointialue voi omistaa myös muita strategisesti tärkeitä kiinteistöjä.

Pohjois-Karjalan kuntien kanssa on käyty toimitilojen vuokraneuvotteluja vuoden 2025 aikana, koska hyvinvointialueen toiminta keskussairaalan ja Honkalammen ulkopuolella tapahtuu vuokratiloissa. Vuokraneuvottelujen kuluessa on käyty keskustelua sekä kuntien että aluehallituksen kanssa hyvinvointialueelle strategisesti tärkeiden kiinteistöjen tilanteesta, koska yleinen turvallisuustilanne maailmanlaajuisesti on murroksessa ja sen vaikutukset näkyvät myös Suomessa.

Valmistelun aikana on havaittu toiminnallisuus, taloudellisuus ja turvallisuus huomioiden, että hyvinvointialueen kannattaa selvittää palveluverkon keskiössä olevien sote-keskusten ja päivystävien pelastusasemien tulevia omistussuhteita. Vuokraneuvottelujen yhteydessä on kysytty kuntien, joiden alueella sote-keskukset ja päivystävät pelastusasemat sijaitsevat, kiinnostusta ko. kohteiden myymiseksi hyvinvointialueelle. Kaikki nämä kunnat ovat ilmaisseet kiinnostuksensa ko. kohteiden myymiseksi, jonka perusteella hyvinvointialueella on tehty kannattavuuslaskelmia kiinteistöjen mahdollisesta ostamisesta.

Kannattavuuslaskelmat perustuvat pääosin kuntien ilmoittamiin kiinteistöjen 31.12.2025 tasearvoihin ja tonttien arvoihin. Kannattavuuslaskelmia tarkennetaan tarvittaessa lainanottovaltuuden muutosneuvottelujen yhteydessä.

On tarpeen huomioida, että valtiovarainministeriö voi käynnistää arviointimenettelyn, jos hyvinvointialueen lainanottovaltuutta on muutettu. Arviointimenettelyn käynnistyminen ei kuitenkaan ole automaattista, vaan sitä tarkastellaan erillisessä prosessissa. Lisäksi lainanottovaltuuden muuttamiseen voi sisältyä ehtoja ilman arviointimenettelyä.

Lainanottovaltuuden muuttaminen johtaa siihen, että hyvinvointialue velkaantuu enemmän kuin sillä on lainanhoitokykyä ja sen edellytykset selvittää sen järjestämisvastuulla olevista tehtävistä voivat vaarantua. Arviointimenettelyssä voidaan asettaa ehtoja hyvinvointialueen toiminnan ja talouden osalta, esimerkiksi kustannusten vähentämisen muodossa.

Nyt esitetty vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttaminen parantaisi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen taloudellista tilannetta niin lyhyellä kuin pidemmälläkin tähtäimellä. Toimitilojen omistaminen mahdollistaa vuokrakohteita joustavamman kiinteistöjen muokkaamisen ja kehittämisen.